

2437 -

1

Systematiskt register:

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

- K:e Klädsel
- U:b Gillen och gilleskakor: Spettkakor, tempelkakor, kopparkakor
klenor, göråskakor.
Förning. Drickspengar. Bordsplatser.
- U:j Växtfärgning.

Kil.
2.

2437

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Klädsel.

Då de skulle gå till nattvarden hade de spånklutar eller bandklutar på samt vita förkläden. På fötterna nysvärtade träskor /de togo sot under grytor o kastruller o smeto på/ och blankpolerade mäsingsgjoror, som voro pränodade /karlarna hade bara smala bleck- eller järgjoror/. Låga lärskor använde vi också vid högtidliga tillfällen. Kjolarna voro långa och tunga och vida nertill - av vadmal. Likaså voro "svansatröjorna.

Klutarna skulle bindas mycket noggrannt, så att det skulle vara lika många veck lagda från vartdera hållet ovänpå den överklädda spånen. Kluthanden voro vackert broderade och hängde neråt ryggen på spåneklutarna men på de andra på var sin sida om hjässan.

Klädsel

Spånklutar.
Band.-"

Ö. Sallerns. Ms.

Uppf. W. Richter
Kon. Elsa Ola Persson

2437

1-2 96:6
Sib.
3

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Gillén och gilleskakor.

Gillén och gilleskakor.

Så länge jag minns, har de haft spettkakor.

Bröd bakade de själva hemma å stora bakugnar. Kakor hade de knappast alls utom vid sina gillén. Förutom spettkakor beställde de hos en bagare i Ormastorp-

Spettkakor.

Jöns Ols morfar- tempelkakor. Dessa hade ungefär samma form som spettkakorna och voro av liknande. deg

Tempelkakor.

De bestodo av ringar, som lades ovanpå varandra, så att de blevo toppformiga. De voro lättare att skära än spettkakorna, ty man kunde lyfta av och taga ring för ring.

Dessutom bakte man själv kopparkakor, klenor och goråskakor, som även användes till "förning."

Kopparkakor,
klenor, goråskakor.

I förningen ingick alltid dessutom risgröten, som pryddes med russiner och påströddes med kanel i rutor eller tvärsöver alltsammans. Gröten medfördes

Förning.

2437

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

4. 2.

på stora tennfat och avanpå lades kakorna. "Tjockaste släkten" skulle ha mest förning med sig. Det var mat av olika slag: hela brödkakor, smör kött och ost....

Grötfatet ställdes framför dem, som haft det med och hon skulle med sin "fållekniv" skära itu och dåla ut gröten. V.O.E. hade då sin "fållekniv", men gafflar förekommo inte. Grötstycket fick man i handen och fick stoppa det i sig så gott man kunde. .

Litet gröt lämnades kvar på fatet och togs med hem igen. Även kokerskan i köket skulle ha sin del och även av brödet, som ingick i förningen. En hel kalv- eller fårstek eller vad man kunde ha råd till medfördes som förning.

På en del ställen samlade man ihop pengar till personalen i köket och de som hjälpte till.

Drickspengar.

Alla suttonomkring stora bord på gillena, som varade flera dagar. De "söbo" ut samma fat men hade annars var sin tallrik. I min barndom hade de trätallrikar men senare började de med ler- och porslinstallrikar. -Till gillet skulle en kalv slaktas och av hans blod tillreddes svartsoffa. Alla slaktade ju själva då och ingen for omkring och köpte upp eller sålde.

2437

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

81.j.
5.

Växtfärgning.

Förr färgade de allt själva med växtfärger, men precis hur det tillgick, kommer jag inte ihåg. Man plockade blommor, men om de kallas så nu, vet jag inte. "Ångaskäram" och "Hongakövs" /kevs?/ användes mycket. "Stenamoss", som växte på stenarna, skrapades av och av detta fick man en brun färg, som man omöjligt kunde få bort, hur man än bar sig åt, ty den satt i hur länge som helst.

Växtfärgning.